

LETO VI.
10
december
1980
glasilo szdl
občine
logatec

Logaške NOVICE

OB PRAZNIKU NAŠE ARMADE
ČESTITAMO VSEM VOJAKOM IN
STAREŠINAM, POSEBNO ŠE TISTIM, KI
ŽIVE IN DELAJO V NAŠI SREDI

Jaz, vojak ...
svečano
obljubljam ...

Božo Novak, komandant garnizije, je po Titovi smrti dejal:

»Našega vrhovnega komandanta ni več med nami. Čeprav je njegova izguba nenadomestljiva, moramo imeti nekaj, kar nas bo stalno spominjalo na njegovo življenje in veliko delo. Zato predlagam, da se v naši garniziji uredi spominska soba, posvečena njegovemu življenju ter vojaškemu in političnemu delu. Mi smo enota JLA, v kateri živimo in se usposabljammo pripadniki vseh generacij in predstavniki vseh narodov in narodnosti ter tako predstavljamo Jugoslavijo v malem. Zato je potrebno še danes začeti z akcijo.«

Ocenili smo lastne možnosti in začeli z večjo politično akcijo preko DPO, SO Logatec, SIS ter delovnih organizacij naše občine. Naleteli smo na razumevanje in podporo, tako da so že v naslednjih dneh začela prihajati sredstva za ureditev »Titove spomen sobe«, kakor jo sedaj imenujemo. S pomočjo in angažiranjem zgodovinarja CK ZK Slovenije, Muzeja ljudske revolucije SR Slovenije, tov. Toneta Avsca ter tovariša Antona Šimčiča, ing. arhitekta iz Ljubljane, je soba dobila veličastno podobo.

Otvoritvi s priložnostnim programom so prisostvovali pripadniki naše enote, borci Logaškega bataljona, predstavniki

DPO, SO, šole in predstavniki delovnih organizacij.

V sobi je knjiga zaobljube vrhovnemu komandantu oboroženih sil SFRJ, maršalu Jugoslavije Josipu Brozu Titu, in spominska knjiga. V knjigo zaobljube se vpisujejo vojaške osebe, pripadniki naše enote, v spominsko knjigo pa vsi ostali, ki obiščejo Titovo spominsko sobo.

Besede, vpisane v knjigo, izražajo veliko ljubezen do tovariša Tita in čeprav je dan smrti vse dalje, Marko, Stipe, Kiro, Jože, Hoti in drugi niso mogli zadržati solz. Fotografije in moder ton sobe prikazujejo Titovo življenje in delo, delo ki ga oni tako dobro poznajo; delo ki se izraža v njegovih velikih dejanjih.

Pravijo:

»Sedaj, odkar smo postali vojaki te enote, se kot nikoli prej prepleta Titovo delo z našim življenjem. Sedaj najgloblje občutimo njegovo vojno revolucionarno delo, sedaj občutimo, da smo Titovi vojaki. Sedaj vemo, zakaj sta bratstvo in enotnost ena najsvetlejših pridobitev naše revolucije in vemo, da se je vredno boriti in pri tem žrtvovati tudi svoje življenje.

O sobi so dejali:

Lepo urejena soba, posvečena delu, borbi in spominu tovariša Tita, bo gotovo stalen izvor spominjanja mladini, rodovom vojakov logaške garnizije, kje so pravi izvori naše revolucije, svobode in neodvisnosti in katere so sile, ki so povezane s partijo in delavskim ter ljudskimi množicami

sposobne to svobodo in neodvisnost tudi zagotavljati.

Logatec, 11. oktobra 1980

Milan Kučan
predsednik skupščine SRS

Ovo je divan primer političke aktivnosti, ljubavi prema drugu Titu i njegovom delu kao i saradnje armija-narod. Inicijativa i realizacija ove ideje zasluuaužuju sva priznanja.

pukovnik
A. Radovanović iz Vrhlike

Inicijativa starešina ove jedinice uvek zadivljuje posetioce po pitanju saradnje sa društveno-političkim organizacijama i zajednicama.

p.pukovnik
Tomislav Luković iz Zagreba

Takšne zaobljube so dali vrhovnemu komandantu oboroženih sil SFRJ, maršalu Jugoslavije Josipu Brozu Titu:

Kapetan Ljubiša Milivojević:

Druže Tito,

hvala ti za našu herojsku prošlost, svetlu sadašnjost i jasne perspektive našeg budućeg razvoja.

Hvala ti što si nas pripadnike JNA naoružao doktrinom pobeđe i za najteže uslove.

Hvala ti što si svojim ličnim primerom ispisao najsvetlije stranice humanosti i u ratnim uslovima. Polazeći od tvojih poruka jačamo opštenarodni i revolucionarno klasni karakter naše jedinice.

Sve svoje sposobnosti uložiću na pravcu stvaranja politički svesnog, borbeno usposobljenog i moralno čvrstog pripadnika JNA. Neka ti je večna slava i veliko hvala za naslednje koje si nam ostavio.

Vojnik Mladen Prodan:

Voljeni druže Tito!

Ponosan sam što sam za tvog života bio dijete, učenik a onda radnik u državi čiji si ti bio predsjednik, ponosan sam, što sam dok si ti bio živ postao članom saveza komunista Jugoslavije čijeg si ti centralnog komiteta bio predsjednik i na kraju ponosim se time što sam za tvog života postao vojnik jer si ti bio naš vrhovni komandant.

Zavetujem ti se na ovom mestu, kao vojnik, da ću u budućnosti još bolje, kvalitetnije i još dostojanstvenije s puno ponosa izvršavati

sve ove zadatke koji se pred mene budu postavljali. Čuvat ću naše bratstvo i jedinstvo, najveću tekovinu naše revolucije. I dalje ću dosljedno slijediti put kojim si nas ti dragi druže Tito neumorno vodio.

Vodnik 1. kl. Viktor Razdrh:

Tovariš Tito, hodil bom po tvoji poti in učil druge hoditi, tako kot si nam ti, dragi tovariš Tito, vedno kazal in nas učil.

Kapetan Milivoj Žarković:

Obećajem da ću sve zadatke savesno izvršavati i ići samo jedino mogućim putem, tvojim putem.

Vojnik Hoti Adžija:

Shoku Tito unē ta jep fjoļjen se pej ruges tendē dot shkojm fjoļjen tonē ste harojm.

Vojnik Mitar Novaković:

Dragi druže Tito!

Kunem ti se, da ću još čvršće čuvati bratstvo i jedinstvo, kao građanin ove zemlje slijediti tvoj put kojim si nas vodio.

Vojnik Pero Škartov:

Vleguam

Soba obična, a toľku vo suština nevoobična.

Predmeti, eksponati, slici obični mrtvi nešta, a toľku živa istorija vo niv.

Naviraat emocii, sečavanja.

Odednaš pred sebe gledam lik na golem čovek.

Hrbar državnik, mudar vojnik, lik na istorijata, lik na denešnicata, lik dlaboko vrezan vo utrešnicata.

Tito.

Olicetvorenje na upornosta, borbenosta, iskustvo, vidovitosta, ljubovta.

Izleguam.

Vo mislite mi e zavet, želba, volja, negotovo ogromno delo da go prodolžam, očuvam, vleam vonego del sebe kako izraz na mojata blagodarnost.

Blagodarnost za negotovo delo, naš golem i edinstven patokaz.

In tako so se vsi zvrstili ...

Mirno! Ponavljaj za meno, oktoberaska!

Jaz, vojak ...
svečano obljubljam,
da bom ...

SVIK Slavko Trajkovski

Uspešna stabilizacijska prizadevanja našega gospodarstva

V mesecu novembru sta izvršni svet SO Logatec in občinska konferenca ZKS obravnavala analizo rezultatov gospodarstva, negospodarstva, skupne, splošne in osebne porabe v 9-mesečnem obdobju letošnjega leta. V analizi je obdelanih 14 TOZD, oz. OZD gospodarstva, s sedežem na območju občine Logatec v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta. Kazalci kažejo na to, da so stabilizacijska prizadevanja v posameznih organizacijah združenega dela bila vidna, kar potrjuje dejstvo, da so v večjem številu teh organizacij naraščala sredstva, tako za osebno kot skupno porabo, počasneje od ustvarjenega dohodka, t. j. v smislu določb resolucije o politiki izvajanja družbenega plana za leto 1980 in dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1980. Poudariti pa je potrebno, da se vse organizacije niso dosledno držale sprejetih obveznosti in so neodgovorno kršile sprejete dogovore. Izvršni svet SO Logatec in občinska konferenca ZKS sta pozvala vse organizacije, da morajo do konca leta 1980 vskladiti svojo osebno in skupno porabo v smislu določb dogovora in si v nobenem primeru ne smejo dovoliti kakršnihkoli odstopanj, kar je sprejela tudi občinska skupščina.

Primerjava rezultatov gospodarjenja z enakim obdobjem preteklega leta in nasproti doseženim rezultatom polletja je pokazala, da so rezultati gospodarjenja zelo ugodni. Potrebno bo vložiti vse napore, da bi se take težnje nadaljevale in da bi bili zaključni računi prav tako uspešni.

Zaradi lažjega razumevanja navajam nekatere finančne rezultate za 9-mesečno obdobje 1980 v primerjavi z enakim obdobjem lani:

	Index porasta
Celotni prihodek	135
Porabljen sredstva	129
Dohodek	148
Čisti dohodek (razporejeni)	134
Amortizacija	132
Akumulacija	173
Osební dohodki	121
Število zaposlenih (porast za 7 delavcev)	100

V občini je bilo zaposlenih 2.143 delavcev v gospodarstvu. Poprečno izplačani neto osebni dohodek na delavca je znašal 7.597 din. Najvišji je v gozdarstvu: 9.029 din (127) in najnižji v gostinstvu: 7.055 din (107).

Dosežen dohodek s poprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi v odstotku je porasel od 39,5 na 43,6 (indeks 110), prav tako se je akumulativna sposobnost povečala od 7,3 % na 9,5 % (indeks 130), medtem ko je reprodukativna sposobnost porasla od 10,0 na 12,1 % (121).

Navedeni kazalci kažejo, da sta se deleža za osebno in skupno porabo zmanjšala v primerjavi s porastom dohodka. Skupna poraba je v organizacijah združenega dela porasla le za 9 %, medtem ko je akumulacija porasla za 73 %.

Poudariti moramo, da se je stopnja akumulativne sposobnosti precej povečala, da pa ne moremo biti zadovoljni s koristno izrabo delovnega časa, ki se je poslabšala od 95,6 % na 94,6 % in to predvsem na račun delavcev v gozdarstvu in gradbeništvu.

Enako, kot so potekala stabilizacijska prizadevanja v gospodarstvu, so prisotna tudi v negospodarstvu. Čeprav podrobne analize za 9 mesecev ne izdeluje služba družbenega knjigovodstva, pa se da to sklepati iz nekaterih kazalcev. Osební dohodki v negospodarstvu so porasli le za 11 % in so znašali, poprečno v občini, 8.992 din v 9 mesecih 1980.

Skupna poraba je znašala v negospodarstvu na delavca 861 din, medtem ko je znašala v gospodarstvu 1.360 din. Porast sredstev za skupno porabo v negospodarstvu za 9 mesecev je znašala 5 % nasproti enakemu obdobju lani, kar je za 37 % manj kot v gospodarstvu. Za druge namene skupne porabe pa znašajo porabljená sredstva za 28 % manj kot v enakem obdobju lani.

Regres za letno prehrano je znašal v negospodarstvu 369 din mesečno na delavca, v gospodarstvu 460 din.

Investicijska poraba sredstev je znašala v 8 mesecih na račun najetih kreditov za obratna sredstva 94.351.000 din, kar je 13 % več kot v enakem obdobju 1979. leta. Od tega zneska odpade 58.919.000 ali 62,4 % na dolgoročne in 32,3 % na kratkoročne kredite. Od navedenega zneska je udeležena industrija s 75 %, gradbeništvo 20,7 %, trgovina 0,4 % in SIS in DPS 3,9 %.

Ostala investicijska poraba je znašala 68.164.000 din, kar je za 12 % manj od obsega porabe lani. Od celotne investicijske porabe odpade na gospodarstvo 68,1 %, (industrija 22,6 %, komunalne dejavnosti 30,4 % ...), na negospodarstvo 31,9 %.

Organizacije združenega dela so za investicijsko porabo izplačale 26.424.000 din, kar znaša 36 % manj kot v letu 1979. Udeležba bančnih virov je znašala kar 42,6 %.

Splošna poraba je za navedeno obdobje znašala 85.773.000 din, kar je za 29 % več. Ob dejstvu, da je temeljni prometni davek nižji za 1,5 % (predstavlja 58,8 % bruto vplačil) in da so znašali vplačani davki iz dohodka in osebníh dohodkov 44 % več, se je udeležba v skupnih bruto vplačilih povečala od dosedanjih 19,9 na 22,4 %.

Od celotnega zneska vplačil za splošno porabo (proračuni DPS)

		indeks	udeležba v 1979	1980
odpade na zvezni proračun	25.230.000	(131)	29,0 %	29,4 %
odpade na republ. proračun	43.442.000	(137)	47,5 %	50,7 %
odpade na obč. proračun	16.446.000	(123)	20,1 %	19,2 %

Vplačani prispevki za skupno porabo so znašali 127.592.000 din (ind. 187 %) skupaj s pokojninsko invalidskim zavarovanjem, ki v preteklem letu ni zajet v bilanci na nivoju občin. Brez tega prispevka znaša indeks vplačil 138 %.

Od celotne skupne porabe odpade na:

zdravstveno zavarovanje	24,1 %
invalidsko pokojninsko zavarovanje	26,3 %

kar znaša nad 50 % vplačanih prispevkov.

Na republiške SIE odpade 53.368.000 din

na občinske SIS odpade 73.213.000 din

na druge udeležence 453.000 din.

Iz navedenih kazalcev izhaja, da se je osebna, skupna in splošna poraba gibala izpod rasti dohodka.

Načelnik oddelka za gospodarstvo in finance
Viktor Krmavnar

Letna programska seja občinske konference SZDL

Z letno programsko sejo, ki je bila 15. decembra 1980, je občinska konferenca SZDL Logatec pričela uresničevati tisto določilo statutarnega sklepa, sprejetega na seji RK SZDL Slovenije decembra 1979, po katerem morajo organizacije SZDL vsako leto na programski seji na podlagi poročila predsedstva obvezno oceniti učinkovitost svojega dela, svojih organov in organiziranih oblik delovanja.

Iz poročila predsedstva, ki je bilo obravnavano in sprejeto na seji, je razvidno, da je bila družbenopolitična aktivnost OK SZDL v obdobju od junija 1979 do decembra 1980 usmerjena skoraj na vsa področja družbenega življenja. Tako je vloga SZDL v občini postala že precej jasna in opredeljena. Veliko je bilo različnih aktivnosti, ki so bile usklajene v okviru SZDL, prav tako pa se je SZDL pokazala tudi kot mobilizator mnogih akcij in javnih razprav. Kljub uspehom pa so družbenopolitično aktivnost OK SZDL spremljale tudi pomanjkljivosti.

Veliko vprašanj, ki jih je predsedstvo razreševalo, bi sodilo po svojem značaju na sejo OK SZDL. Tako bi bile seje občinske konference pogostnejše. V predsedstvu, kot tudi v drugih organih OK SZDL, se dogaja, da posamezni delegati še vedno predstavljajo svoje lastno mnenje in ne delegatskega stališča svoje baze. Tudi sveti in koordinacijski odbori, ki delujejo v okviru predsedstva OK SZDL, se s svojo aktivnostjo ne morejo pohvaliti. Med njimi pa je nekaj organov, ki so dokaj uspešno delovali. Frontna zastopnost je prisotna v vseh telesih SZDL, od krajevnih do občinskih, vendar je ta zastopnost še vse preveč formalna.

V naslednjem obdobju, je bilo rečeno na seji, bo potrebno delovanje organov SZDL poživiti ter jim posvetiti še več skrbi in pozornosti v smislu zagotavljanja še učinkovitejšega kolektivnega dela in frontne odgovornosti ter uveljavljanja delegatskih odnosov znotraj SZDL. Pre-

cejšnja aktivnost so v tem času pokazale tudi krajevne organizacije SZDL. S svojimi organi so sodelovale pri razreševanju vseh pomembnih vprašanj, ki zadevajo posamezne krajevne skupnosti. Tako so sodelovale pri pripravljenju in usklajevanju srednjeročnih planov KS, veliko aktivnost so pokazale pri akciji izvedbe referendumov za podaljšanje občinskega samoprispevka, pri aktivnostih, ki zadevajo področje obrambe in družbene samozaščite, pri raznih javnih razpravah, proslavah itd.

Na programskih sejah KK SZDL so bili sprejeti tudi programi dela za leto 1981. Povsod bodo svojo aktivnost usmerjali k stalni skrbi in utrjevanju delegatskega sistema in odnosom, pripravam na volitve leta 1982, utrjevanju vloge krajevnih organizacij SZDL in razreševanju problematike v krajevnih skupnostih. Na programski seji so delegati sprejeli tudi programske usmeritve in naloge OK SZDL Logatec in njenih organov v letu 1981. Največjo skrb bodo posvetili utrjevanju organizacij SZDL ter krepitvi delegatskih odnosov znotraj socialistične zveze, kot tudi delovanju delegatskih skupščin DPS in SIS. OK SZDL si bo prizadevala poživiti delo svetov, koordinacijskih odborov in sekcij. Večjo skrb bo posvečala kadrovski politiki, usposabljanju aktivistov SZDL in delegatov, družbenim organizacijam in društvom, družbenoekonomskim odnosom in naporom za uresničevanje ciljev ekonomske stabilizacije, stanovanjskemu gospodarstvu ter krepitvi hišne samouprave, kmetijski politiki, podružbljanju splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, informiranju ter uresničevanju planskih nalog v letu 1981.

Poleg teh nalog pa bodo morale krajevne in občinske organizacije SZDL razreševati še vrsto drugih vprašanj, ki jih prinaša naše družbeno življenje.

Franc Korenč

Problematika združevanja sredstev za realizacijo programov krajevnih skupnosti

S sprejetjem ustave v letu 1974 so bili postavljeni tudi temelji za zadovoljevanje skupnih potreb v krajevni skupnosti. 74. člen ustave SRS v svojem 2. odstavku pravi, da svoja sredstva združujejo: »Z delom dohodka, ki ga za zadovoljevanje skupnih potreb v krajevni skupnosti namenijo delavci temeljnih organizacij združenega dela z območja krajevnih skupnosti in temeljne organizacije združenega dela, katerih delavci živijo na območju te krajevnih skupnosti.«

Osnova za takšen način zagotavljanja sredstev pa je program krajevnih skupnosti, oz. njen plan razvoja, ter na tej osnovi sprejet samoupravni sporazum o načinu, namenu in višini združevanja sredstev delavcev TOZD.

Upoštevač to ustavno načelo je v letu 1976 bil sprejet za območje ljubljanske regije družbeni dogovor, s katerim so bili postavljeni temelji za sklepanje samoupravnih sporazumov v občinah ljubljanske regije. Družbeni dogovor med drugim vsebuje določilo, ki pravi, da temeljne organizacije združenega dela iz dela dohodka izločajo sredstva v višini 300 din na zaposlenega, vplačujejo pa jih na zbirni račun občine, v kateri delavci (posamezni delavec) živijo. Na teh osnovah je bil v občini Logatec v letu 1976 sprejet samoupravni sporazum o načinu združevanja in uporabi sredstev, namenjenih za uresničevanje skupnih interesov in potreb v krajevnih skupnostih. S tem sporazumom je bila dogovorjena višina sredstev, ki jih bodo izločale temeljne organizacije združenega dela in zaposlenega delavca za realizacijo dogovorjenih planov oz. programov v posameznih krajevnih skupnostih, s tem da so krajevne skupnosti v občini Logatec predhodno med seboj uskladile programe investicijskih in vzdrževalnih del ter se dogovorile za prioritete, upoštevajoč medsebojno vzajemnost in solidarnost. Torej že na samem začetku uvažanja sistema ni bilo mogoče govoriti o glavarini, ker bi ta pomenila za posamezno krajevno skupnost samo toliko sredstev, kolikor je iz njene sredine vključenih občanov v združeno delo. Če bi bilo temu tako, bi se takoj pojavile nepremostljive razlike med krajevnimi skupnostmi s tem, da bi tiste, v katerih živi delavska populacija, dobile večino sredstev in se bistveno hitreje razvijale, ter reševale svoje probleme kakor tiste, ki so izrazito kmečke, manjše in obrobne, iz katerih se zaposluje le manjše število občanov. Take krajevne skupnosti bi uspevale ujeti korak z razvitejšimi krajevnimi skupnostmi samo z izrednim naporom vseh njenih krajanov in širše družbene skupnosti, zanemarjeno pa bi bilo tudi načelo medsebojne solidarnosti in vzajemnosti ter načelo enakomernejšega razvoja vseh krajevnih skupnosti, še posebej pa načelo hitrejšega razvoja manj razvitih, hribovitih krajevnih skupnosti. Naša občina po vseh družbenih kriterijih širše družbenopolitične skupnosti sodi med občine, ki nimajo statusa obmejne, manj razvite ali občine z manj razvitimi krajevnimi skupnostmi. Vendar če pogledamo razvitost posameznih krajevnih skupnosti znotraj naše občine, lahko takoj ugotovimo, da imamo slabše razvite in hribovite krajevne skupnosti in da je ravno zaradi tega še toliko bolj potrebno spoštovati načela medsebojne vzajemnosti in solidarnosti v pogledu delitve sredstev TOZD za realizacijo programov posameznih krajevnih skupnosti. V pogledu združevanja sredstev TOZD in realizacije določb samoupravnega sporazuma lahko ugotovimo, da ga dosledno spoštujejo temeljne organizacije združenega dela, ki imajo sedež v naši občini, slabše je spoštovanje in realizacija sporazuma v nekaterih delovnih skupnostih, še posebej pa v tistih organizacijah združenega dela izven naše občine, v katerih se zaposlujejo občani, ki živijo v naši občini. V celoti gledano, tako združena sredstva niso majhna in za posamezne krajevne skupnosti pomenijo čvrsto osnovo za realizacijo Programov s tem, da morajo za takšne programe in njihovo realizacijo občani še dodatno zbirati oz. prispevati sredstva. Za primer naj navedem, da bi za realizacijo programa v letu 1980 morale iz tako zbranih sredstev dobiti: KS Naklo 300.000 din, KS Tabor 230.000 din, KS Rovte 150.000 din, KS Vrh nad Rovtami 200.000 din, KS Hotedrška 50.000 din, KS Laze 50.000 din, skupaj torej 1.180.000 din. Temeljne organizacije združenega dela in delovne skupnosti so do 19. 9. zbrale oz. vplačale na zbirni račun 791.362,55 din, prenešenih sredstev iz leta 1979 je bilo 117.275,85 din, torej je bilo skupaj zbranih in po planu razporejenih 908.638,40 din. Iz teh sredstev so pre-

jele po planu predvidena sredstva vse krajevne skupnosti, razen KS Vrh. Da bi realizirali tudi ta del programa, potekajo v tem času razgovori z temeljnimi organizacijami združenega dela, ki do sedaj še niso izpolnile po sporazumu prevzetih obveznosti. Vse kaže, da bomo zbrali tudi ta sredstva in tako zagotovili denar za plačilo že opravljenih nalog v krajevni skupnosti Vrh.

V letu 1980 so poleg temeljnih organizacij združenega dela in samoupravnih interesnih skupnosti pristopile tudi krajevne skupnosti k izdelavi planskih dokumentov za obdobje 1981-1985. Za vse krajevne skupnosti v občini Logatec je bil izdelan enoten samoupravni sporazum o temeljih plana krajevnih skupnosti občine Logatec in predložen v obravnavo delovnim ljudem v temeljnih organizacijah združenega dela. Sporazum vsebuje tista dela in naloge, ki jih namestavajo na osnovi svojih planov realizirati posamezne krajevne skupnosti s tem, da so svoje planske namere predhodno med seboj uskladile na ravni skupnosti krajevnih skupnosti, pri tem pa upoštevale materialne sposobnosti združenega dela. Tako združena sredstva bodo zadoščala za realizacijo programskih nalog samo pod pogojem, da bodo ob vsakokratni investiciji, ki neposredno zadeva občane na območju, kjer bo investicija potekala, občani zbrali 40 % sredstev od celotne investicijske vrednosti. To pravilo ni bilo do sedaj nikjer napisano, vendar pa je bilo spoštovano in dogovorjeno med krajevnimi skupnostmi, zato bi ga veljalo spoštovati tudi v bodoče.

Veljavnost že omenjenega samoupravnega sporazuma v letošnjem letu poteče, zato bi morali pripraviti novega z veljavnostjo za naslednjih pet let, oz. aneks k dosedanemu sporazumu. Pobudo za to bi morala dati občinska konferenca socialistične zveze in občinski sindikalni svet, to pa zato, ker krajevne skupnosti, kljub mnogim naporom, niso uspele doseči boljše povezanosti in sodelovanja z organizacijami združenega dela v pripravah svojih planskih dokumentov, zlasti pa na ta način zagotoviti svojim potrebam ustrezne materiale osnove za uresničitev s planom opredeljenih programov. S podaljšanjem veljavnosti sporazuma bodo v bistvu delavci omogočili nadaljnje združevanje sredstev za uresničevanje svojih potreb in interesov v kraju bivanja. Pri uporabi teh sredstev gre ta uresničevanje tistih prioriteten nalog, za katere so se delavci že kot kra-jani v svoji KS odločili v pripravah plana za naslednja leta. Prispevek združenega dela pa bi moral znašati na delavca 400 din po cenah iz leta 1980 in vsako leto valoriziran za družbeno ugotovljeno rast cen na drobno po podatkih zavoda SR Slovenije za statistiko.

JANEZ SMOLE

Svojevrstni uspeh domačih graditeljev

Gradnik Logatec je z eno svojih gradbenih skupin in kooperanti dosel izjemen uspeh, saj je zgradil stanovanjski blok na Furlanovem v dobrih 7 mesecih: dela so stekla 15. marca letos in 29. oktobra je bil opravljen tehnični pregled.

Gre za 1138 m² stanovanj, od tega: 4 garsoniere, 10 enosobnih, 5 dvosobnih in 5 trosobnih stanovanj, pa še kletna samska stanovanja na 76 m². Vsa stanovanja so sodobno opremljena, pri čemer so bili uporabljeni standardni materiali in standardna oprema. Stanovanja so centralno ogrevana iz skupne kotlarne.

Cena m² stanovanjske površine velja približno 14.000.- din. Tako stane, recimo, dvosobno stanovanje s 55 m² površine približno 775.000.- din.

Med kupci stanovanj so stanovanjska skupnost (15 stanovanj), KLI (7 stanovanj) pa Valkarton in Gradnik (po 1 stanovanje).

Uspehu velja seveda še večji podudarek, če ga primerjamo z normo v slovenskem gradbeništvu, ki predpisuje za tak stanovanjski objekt 12-mesečni čas graditve; slovenska norma je v Jugoslaviji seveda najugodnejša, kar zadeva čas graditve.

MAŠ

32 NOVIH ČLANOV ZK

V okviru praznovanja dneva republike je komite občinske konference ZKS Logatec 26. 11. 1980 pripravil svečanost, na kateri je bilo v članstvo ZK sprejetih 32 novih članov, med njimi največ mladih.

Predsednica OK ZKS Tatjana Štirn je v krajšem nagovoru seznanila nove člane ZK z nalogami in

dolžnostmi. O gospodarskih dosežkih in razvoju občine pa je mlade komuniste seznanil predsednik IS SO Logatec Peter Petkovšek.

Za zaključek svečanosti so mladinke Branka, Zvonka, Maja, Bojana in Marinka pripravile prijeten kulturni program.

Sekretar OK ZK Logatec

Valkarton ob koncu starega in začetku novega petletnega obdobja

Te dni se za TOZD Valkarton izteka 9. leto obstoja in poslovanja, istočasno pa tudi z uspehom zaključujemo srednjeročno plansko obdobje 1976–1980.

V minulih petih letih smo delavci te TOZD dosegli pomembne rezultate v proizvodnji in tudi v lastni izgradnji oz. dograditvi tovarne. Tako smo že v letu 1976 dosegli najpomembnejši rezultat tega obdobja, t. j. postavitev in zagon novega najsodobnejšega stroja za proizvodnjo valovite lepenke. S to pridobitvijo smo se že v naslednjem letu uvrstili med najpomembnejše oz. največje proizvajalce te panoge v Jugoslaviji. Po obsegu proizvodnje smo že v letu 1977 bili tretji največji proizvajalec valovite lepenke in embalaže, v letu 1980 pa smo kljub izrednemu pomanjkanju surovin na drugem mestu v državi. Po produktivnosti, t. j. doseženi proizvodnji na delovno uro, smo se že pred tremi leti uvrstili na prvo mesto. Enako, torej prvo mesto v panogi, že več let zasedamo tudi v doseganju dohodka, čistega dohodka in končno tudi osebnega dohodka. Upamo si torej trditi, da je osebni dohodek v zadnjih nekaj letih naraščal sorazmerno z našo rastjo družbenega proizvoda, rastjo dohodka in čistega dohodka, kar je na koncu koncev tudi rezultat dela, truda in prizadevanja vseh delavcev naše TOZD, kot tudi naših neposrednih sodelavcev v DSSS KTL, katere del je tudi naša temeljna organizacija. Dovolj uspešna rast naše proizvodnje je vsekakor pogojena tudi s sodobno tehnologijo, ki smo jo v okviru finančnih zmogljivosti skušali v minulem obdobju osvajati. Skladno z ve-

čanjem proizvodnih zmogljivosti smo povečali tudi število zaposlenih in do konca letošnjega leta dosegli število 415, kar je tudi optimalno za današnji obseg proizvodnje.

Že od začetka naše proizvodnje, posebnost pa v zadnjih nekaj letih, smo se bolj ali manj soočili s pomanjkanjem papirja, ki je osnovna surovina za našo proizvodnjo. Da bi to perečo problematiko čim lažje rešili, smo že v letu 1974 začeli z vlaganjem naših sredstev v razširitev in posodabljanje proizvodnje papirja (Plaški). Večje in smelejše korake za zagotovitev surovin na podlagi vlaganja smo napravili v letih 1979 in 1980, ko smo sprejeli več samoupravnih sporazumov o skupnih naložbah v razširitev proizvodnih zmogljivosti. Tako smo že lani vložili dodatna sredstva v TSCIP Plaški, letos vlagamo v modernizacijo papirnega stroja v FOPA Vladičin Han in v BIGZ Beograd; pripravljata se tudi ustrezna sporazuma o skupnih naložbah v kombinat BEL v Belišću in še enkrat v Plaški. Vsa ta vlaganja obremenjujejo naše sklade, vendar vedno bolj ugotavljamo, da brez njih ne gre, saj si le na takšen način lahko zagotovimo zadostne količine osnovne surovine, ki nam bodo omogočile normalno proizvodnjo, s tem pa tudi ustvarjanje dohodka za osebno, skupno in splošno porabo. Tako kot vse ostale organizacije združenega dela smo v TOZD Valkarton pripravili srednjeročni plan razvo-

ja, s katerim naj bi si zagotovili razvoj in potrdili status največjega proizvajalca izdelkov iz valovitega kartona v SR Sloveniji in enega največjih v Jugoslaviji. Materialna proizvodna naj bi se v petih letih povečala iz 43.500 ton na 60.000 ton valovitega kartona, ali drugače povedano, za 37,9 %. S to količino bo TOZD lahko zadovoljevala potrebe vseh ostalih TOZD v sklopu DO KIL, poleg tega pa bo v obratu predelave v končne izdelke predelala 30.000 ton valovitega kartona. Celotni prihodek TOZD Valkarton bo tako v letu 1985 znašal cca 1,3 milijarde din, kar predstavlja približno 63 % več kot v letu 1980.

Ze samo te številke povedo veliko. Zastavljenih ciljev ne bo enostavno doseči, so pa vsekakor dosegljivi. Razvojni program, ki je načrtan za naslednje srednjeročno obdobje pomeni, poleg povečanja obsega proizvodnje, tudi prehod iz

kvantitete v kvaliteto, na delovno intenzivno proizvodnjo, ki bo ob povečani produktivnosti postavila zastavljene cilje na realna, dosegljiva tla.

Plan investicij za obdobje 1981–1985 predvideva nakup novih, modernejših strojev in rekonstrukcijo že obstoječih, kar se posebno velja za kartonsko stroja. Skupna vrednost novih investicij znaša približno 200 milijonov. Z vsemi novimi investicijami bo TOZD Valkarton v resnici postala zaključena celota in bo konkurirala ne samo na domačem, ampak tudi na tujem trgu.

V osnutku samoupravnega sporazuma o temeljih plana družbenoekonomskega razvoja je velik poudarek tudi na potrebni samoupravni organiziranosti, politiki nagrajevanja, poglobljanju samoupravnih odnosov in razvoju družbenega standarda delovnih ljudi, kot enega izredno važnih pogojev za počutje delovnega človeka.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Ob skrbi za normalno rast proizvodnje smo posvečali primerno skrb tudi zadovoljevanju osebnih potreb naših delavcev. V minulem srednjeročnem obdobju smo odkupili 6 družbenih stanovanj in tako rešili stanovanjski problem 8 članov našega kolektiva. Stanovanjske probleme smo v še večji meri pomagali reševati z odobravanjem dolgoročnih posojil za izgradnjo stanovanjskih hiš v lastni režiji. Tako smo samo v letih 1979 in 1980 odobrili stanovanjska posojila v skupnem znesku nad 15.000.000 din in tako zadostili delnim potrebam več kot 120 delavcev našega kolektiva. Tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju bomo skušali nadaljevati s takšno politiko.

Za redne letne dopuste ob morju smo v minulih 4 letih kupili 6 počitniških prikolic, v naslednjem obdobju pa planiramo še dve. V počitniškem domu v Fiesi imamo v uporabi vso sezono 2 sobi s skupno 7 ležišči. Istočasno torej lahko pošljemo na letni oddih kar 8 družin naših delavcev, v perspektivi pa se bo to

povečalo na 10 družin, s tem pa bo željam naših ljudi okvirno tudi zadoščeno.

V minulem obdobju in tudi s planom za naslednje srednjeročno obdobje smo delavci naše TOZD dokazali, da so vsa naša prizadevanja usmerjena v dosledno družbeno pridobivanje dohodka, ki ga tudi ustrezno razporejamo. Zavedamo se torej, da smo le del skupne družbene proizvodnje, del združenega dela, ki ima poleg skrbi za svoj lastni obstoj za razširjeno reprodukcijo, tudi skrb za skupen – širši družbeni standard. Tako kot smo v minulem obdobju združevali sredstva za izgradnjo šolskih in drugih družbenih objektov, se tudi za naslednje obdobje skupaj z drugimi OZD občine vključujemo v skupno akcijo za izgradnjo vsega tistega, kar je delovnim ljudem in občanom potrebno v kraju bivanja, v prostem času itd.

Prepričani smo da bomo svoj obstoj v vrstah združenega dela občine Logatec tudi v bodoče dostojno zastopali.

Mitja Rupnik

toplote pod polovico sedanje, kar kaže na to, da je o teh stvarih nujno razmišljati.

Poseben problem pri stavbah, ogrevanih s sončno energijo, pa je akumulacija toplote za oblačne dneve. Sedaj uporabljajo v glavnem cisterne z vodo, ki so precej velike. Zelo dobre rezultate dosegajo tudi s kemičnim shranjevanjem v raztopine raznih soli, ki s prekrizalizacijo pri temperaturah okoli 40° C prevzemajo ali oddajajo toploto. Zelo dobre rezultate so dosegli tudi z akumulacijo toplote direktno v zemljo, ki pa je uporabna le na področjih, kjer ni talne vode (npr. v Logatcu na kraškem predelu).

Toliko o sončni energiji. Postavlja pa se vprašanje, kaj naj naredimo tisti, ki danes uporabljamo za kurjenje nafte. Zavedamo se, da je nesmiselno ogrevati stanovanja s kurivi, ki lahko poganjajo motorje vozil in se zavedamo, da bo nafte za ogrevanje stanovanj vedno manj in bo vsak dan dražja. Pa tudi premog bo zaradi prehoda iz tekočih na trda goriva vsaj nekaj let zaradi premajhnih kapacitet rudnikov, težko nabaviti. Tisti, ki ne bodo imeli denarja za nakup drage nafte in sreče pri nabavi premoga, se bodo morali zadovoljiti s kurjenjem lesnih odpadkov in drv. Seveda bo sčasoma kvalitetnih drv iz naših gozdov vse manj. Pričeti bo treba uporabljati tudi manj kvalitetne odpadke naših gozdov, to je grmovje in vejevje dreves, ki danes v največji meri strohni v gozdu. Seveda pa je sedanj način pridobivanja teh odpadkov in njihovo skladiščenje zelo slabo. Verjetno najboljša rešitev za to bi bila, odpadke posekati, jih pustiti da se naravno v gozdu osušijo, nato z ustreznim sekalnim strojem, ki bi bil priključen na traktor, zdrobiti in nasuti na prikolice. Od tu pa odpeljati takoj k potrošnikom. Seveda bi

bilo treba pri večjih porabnikih toplotne energije tudi peči delno spremeniti.

Kaj pa Logatec? Potrebno bi bilo razmišljati o uvedbi daljinskega (toplarniškega) ogrevanja. Zaradi velikih razsežnosti kraja in v glavnem privatnih gradenj, bi bilo verjetno nesmiselno delati toplarniško mrežo po celnem Logatcu, toda delna mreža bi bila upravičena.

Predlagam sledeče:

V novi kotlarni v KLI bi vgradili še en kotel, ki bi imel možnost poleg kurjenja lesnih odpadkov in lubja, kuriti tudi premog. Dograditi bi bilo potrebno še silose v katere bi v poletnem času spravili vse viške lesnih odpadkov, ki bi jih pokurili pozimi. Iz KLI bi potegnili cevovod mimo železniške postaje v čim bolj ravni črti proti šoli, od tu pa na Poštni vrt. Izvedli bi ogrevanje vseh blokov na tej trasi, ogrevanje šole, vrtca in zdravstvenega doma.

Vse nove proizvodne obrate, ki se bodo še gradili v Logatcu, pa bi bilo potrebno graditi za železniško progo med KLI in priključkom na avtocesto, da bi bila trasa cevovodov čimkrajša.

S tem člankom sem želel opozoriti, da je čas, ko je bilo energije dovolj in je bila poceni, za vedno minil. Korenito bo treba spremeniti naše mišljenje o energiji, začeti ustrezno ukrepati in z energijo varčevati. Mislim pa, da se nam Logačanom, ki živimo sredi gozdov, ob pametnem ravnanju z energijo, ni treba bati, da nas bi pozimi zeblo.

(Konec)

Jože Petkovšek, ing.

Opomba: Članek je napisan na pobudo Raziskovalne skupnosti Logatec. Ta skupnost želi z objavljanjem člankov v Logaških novicah spodbuditi raziskovalno dejavnost občanov in seznanjati ljudi z napredkom v svetu.

Energetska kriza in mi

Kaj pa uporaba sončne energije za ogrevanje hiš? V svetu že delajo preizkuse na hišah, kjer naj bi večji del oziroma vso energijo potrebno za ogrevanje, pridobili od sonca. Ogrevanje v hišah je običajno izvedeno kot talno ogrevanje, ali toplo-zračno ogrevanje ter so ob hišah veliki akumulatorji energije za premostitev dni brez sonca. Seveda pa je taka gradnja zelo draga.

Za naše pogoje menim, da je realno misliti, da lahko približno 50 % vse toplotne energije, ki jo hiša potrebuje, pridobimo s sončnimi kolektorji. Seveda pa sedanja gradnja hiš v Logatcu niti približno ne ustreza tem pogojem.

Če primerjamo gradnje iz leta 1900 in »atrijskimi« hišami, ki so sedaj modna muha v Logatcu, pridemo do neverjetnih rezultatov. Poprečna hiša, grajena v letu 1900, ki je bila izolirana proti vlagi z debelimi stenami iz opeke in kamna, z majhnimi škatlastimi okni, je imela specifično porabo toplote cca 20–40 kcal/m³ na uro, danes pa »moderna« hiša porabi 70–100 kcal/m³ na uro. Torej je tu vkljub izrednemu razvoju toplotnih izolacij v novejšem času, **nekaj močno narobe**, saj je poraba toplotne energije v modernih zgradbah tudi nekajkrat višja kot v starih zgradbah.

Če s toplotnega stališča analiziramo današnje gradnje in nji-

hove možnosti za uporabo sončne energije, pridemo do sledečega razmišljanja:

1. Velikost današnjih hiš je prevelika, poleg tega pa je v njih preveč prostora uporabljeno za hodnike, stopnišča, garaže itd.

2. Oblika stavb je neprimerna, kajti graditi bi bilo treba stavbe s čimmanjšo površino zunanjih sten, skozi katere odteka toplota, moderne zgradbe pa težijo k čimvečji razvejanosti.

3. Velikosti oken, ki so v bistvu prave »toplotne luknje« v zidovih, je treba zmanjšati na velikost, ki je potrebna, da je prostor dovolj svetel. Nujno je pričeti z uporabo večslojnih oken in se vprašati, ali je res potrebno, da se vsa krila odpirajo, kajti s tem se povečuje dolžina rež, skozi katere doteka hladen zrak.

4. Toplotnih mostov, ki nastajajo na mestih, kjer se beton dotika zunanje fasade, se je treba izogibati in razmisliti, če so vsi balkoni na naših gradnjah zares potrebni.

5. Nujno je izboljšati izolacijo hiš, tako da dosežemo prestopne koeficiente toplote pod 0,5 kcal/m² °C na uro.

Seveda je še mnogo stvari, ki bi jih lahko našteval za izboljšanje toplotne zaščite stavb, ki jih graditelj mora upoštevati ne glede na to, če se odloči za sončno ogrevanje ali ne. S temi ukrepi lahko zmanjšamo porabo

Avtor je izkušnje dobil kar doma. (Foto Z. Leskovec)

Zakaj prav tako?

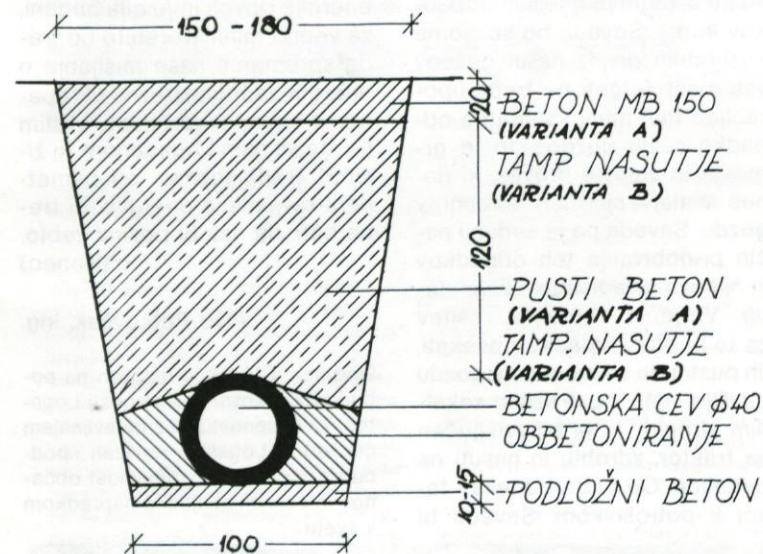
Ali kanal z zasipnim uvaljanim materialom ali z betonskimi mešanicami?

Letos jeseni je logaški Gradnik gradil kanal od železniške postaje proti Kmetijski zadrugi z navezavo na čistišno napravo. Vzdolž gradbišča je kljub gradbiščni zapori hodilo dnevno več mimoidočih. Vsakdo si je po svoje ogledoval gradnjo, vsakdo je po svoje tudi ocenjeval (ne)smiselnost take in take izvedbe; sleherni je skorajda obsojal izvedbo kanalizacije z uporabo betona (reklo se je je kar: razmetavanje betona!), češ, tako delo je potratno, neracionalno v primeri z uporabo zasipnega materiala, kar bi bilo daleč ceneje in nič slabše. Ugotavljanja in ugibanja so šla tako daleč, da so se sprevrgla v obtoževanje izvajalca, ki da že ne ve, kako bi kar najbolj neodgovorno mendlal družbeni denar. »To so vam gospodarji, pa še vse iz samopriskovka gre njim«, je odmevalo marsikod v najbolj kočljivih trenutkih prizadevanj pred referendumom.

In nekontrolirano mnenje tega in onega »strokovnjaka« (v Logatcu ni to prvič!) prešine logaško obneme in v trenutku se spremeni v javno mnenje, temu se še pridoda očitek nesamoupravnega ravnanja in (ne)razpoloženje doseže svoj višek v moralni in tudi politični škodi, za kar pa nikoli nihče ne odgovarja.

Bodi namen tega zapisa utemeljitev odločitve glede betonske izvedbe kanala, za kar in kolikor se je Gradnik kot izvajalec sporazumel z investitorjem Komunalno cestno skupnostjo Logatec in s strokovno službo Slovenijaceste Ljubljana. Torej samovoljnost izvedbe, ki je bila namigovana, je bila že iz vsega začetka izključena.

Dalje primerjamo ceno za zasutje kanala z betonskimi mešanicami (varianta A) oziroma z uvaljanim zasipnim dolomitom (varianta B). Stroški, ki jih navajamo v tem pojasnilu, veljajo za izvedbo tekočega metra kanalizacije s takim zasutjem, ki je zagotavljala pripravo cestišča za takojšnje asfaltiranje, kakor je bilo načrtovano in dogovorjeno s podjetjem Slovenijaceste (prehitro zapadli sneg je resda odgodil načrtovano takojšnje asfaltiranje ceste od Kmetijske zadruge proti postaji). Velja torej podčrtati okolnost, da je moral izvajalec pripraviti nad cevovodom kvalitetno podlogo za takojšnje asfaltiranje.

Stroški variante A

– *pusti beton 1.20 x 1.40 x 1.00 à 1.060.– = 1.780,80 din
– beton MB 150 0,20 x 1,80 x 1.00 à 1.840.– = 662,40 din

Skupna cena betonskega nanosa, pripravljenega za asfaltiranje za tekoči meter 2.443,20 din

* Kot pusti beton označujemo v tem pojasnilu cementno stabilizacijo kakovosti MB 50, ki smo ga uporabili kot kompaktno zasutje nad novim cevovodom. Taka izvedba se nasploh uporablja pri gradnji sodobnih cest, pa tudi Gradnik je pri vgrajevanju kanalov v magistralne ceste uporabljal vselej tak način izvedbe, saj taka izvedba resnično onemogoča kasnejše deformacije asfaltnih prevlek.

Stroški variante B

– Dolomitni nasip, uvaljan na vsakih 30 cm debeline (zaradi stabilizacije tal pred asfaltiranjem) 2.04 m³ à 415.– = 846,60 din
– odstranitev kock in asfalta debeline 10 cm v širini 3,20 m (zaradi priprave enakomerne stabilizirane podlage za asfaltiranje) 3.20 x 100 à 89.– = 313,60 din
– ripanje ceste 3.20 m à 62.– = 198,40 din
– grobo in fino planiranje povoznega sloja z dodajanjem tamponskega zasipa in z valjanjem (zaradi stabilizacije cestišča) 5,00 m² à 68.– din = 430 din
– grobi sloj asfalta debeline 6 cm (pod finalno asfaltno prevleko) 5,00 m² à 236.– din = 1.180 din

Skupna cena zasipnega nanosa za tekoči meter 2.878,60 din

Primerjalni izračun obeh variant pokaže, da je **varianta A** z uporabo betonskih mešanic v izvedbi **cenejša za 435,40 din**. Pritrditi je treba še temu, da je varianta B glede na nameravano asfaltiranje dovolj negotova, zlasti kar zadeva stike med izkopanim globljim delom kanala in ostalim raščenim delom cestišča; pri uporabi zasipnega materiala je vedno vprašljiva trajna zbitost zasipa v jarku glede na ostali del cestišča. Pri stikih lahko pride prav zaradi bistveno različnih zbitosti do posedkov, zaradi česar se kasneje asfalt lomi. Betonska izvedba tedaj ni le cenejša, je tudi tehnično zanesljivejša, kar zadeva stabilizacijo podlage in stičenje.

Tako je šlo glede cene in glede kvalitete za premišljene in vnaprej racionalne odločitve, skratka za najugodnejšo izvedbo.

maš

Stanje in razvoj kmetijstva v zadnjih desetih letih

Kmetije so posodobile hleve in se opremile z mehanizacijo

Začetek intenzivnih vlaganj v preurejevanje in novogradnjo hlevov sega v leto 1970, ko je zaživel sistem kreditiranja. Zadruga strokovna služba je pred vsakim večjim investiranjem na kmetiji, bodisi v objekte ali pa v mehanizacijo, izdelala razvojni program za kmetijo in priporočila najbolj racionalno pot za dosego večje proizvodnje. Cilj je bil olajšati delo v hlevih, omogočiti uvedbo mehanizacije in kapacitete objektov prilagoditi pridelovalnim možnostim na kmetiji. To delo še teče naprej v okviru pospeševalnega dela zadrughih pospeševalcev.

Obseg posodabljanja kmetij in uvajanja mehanizacije najbolje vidimo iz spodnjega prikaza:

	Stanje na območju zadruge		1979	Občine
	Logatec	»Sora« Žiri- ZE Rovte		
novozgrajeni hlevi	30	48	78	–
preurejeni hlevi	56	42	98	4
silosi	22	24	46	3
prevetrovalne naprave	57	40	97	–
molzni stroji	34	36	70	–
traktorji	187	108	295	36
pob. prikolice	121	66	187	7
motorne kosilnice	278	145	423	316
obračalniki	151	75	226	18

Kar 35 % kmetij je že posodobilo hleve in s tem izboljšalo higienske in delovne pogoje. Odločno premalo pa je zgrajenih silosov in prevetrovalnih naprav, ki bi omogočili kvalitetno konzerviranje krmne in pravočasno spravilo mrve v pomladanskih dneh, ko muhasto vreme preprečuje kvaliteten pridelek sena. Kmetije so tudi že kar zadovoljivo opremljene s traktorji in delovnimi priključki, saj je pridelovanje sena in travne silaže v položnejših legah ter silažne koruze v celoti mehanizirano. Kmetije so pokazali tudi dobršno mero gospodarnosti in smisla za medsebojno povezovanje in sodelovanje pri skupni nabavi in rabi delovnih priključkov; ti so dragi, imajo velik delovni učinek in ni smotno, da bi jih nabavljala vsaka kmetija posebej. Formiranih je že 11 strojnih skupnosti s 89 včlanjenimi kmetijami. V skupnostih so kupili kombajne za silažno koruzo, pluge, trosilnike za hlevski gnoj in mineralna gnojila, škroplilnice za zatiranje plevelov in rastlinskih škodljivcev, sode za črpanje in razvažanje gnojevke, sejalnice. V Hotedržici namerava strojna skupnost v povezavi s krajevno skupnostjo in seveda z materialno pomočjo zadruge in pospeševalnega sklada nabaviti traktor večje vlečne sile za kombajn. V mrtvi sezoni za kmetijska dela bi ga rabili za izvajanje manjših melioracij, kot je poravnavanje terena in zimsko oranje poti.

(prihodnji naprej)
Tone Robič, dipl. ing. agr.

Ljuba Bavdek – ob 70-letnici rojstva

Nedaleč od Logatca, na poti čez Pusto polje proti Cestam, stoji v gozdu spominsko obeležje in nas opominja, da je v vojnih časih tu bil storjen zločin s strani domačih belogardističnih nasilnežev nad mlado poštarico iz Hotedršice, Ljubo Bavdek. Na spomeniku je vpisana kot učiteljica, kajti to vlogo je imela od dneva, ko je šla v partizane.

Ljuba (Vekoslava) Bavdek se je rodila 20. decembra 1910 v Voloskem pri Opatiji očetu Alojzu in materi Heleni Bavdek. Ljuba je imela brata Svetka in sestro Jelko (Jelisavo). Po zasedbi Opatije s strani Italije, so se Bavdkovi preselili v Jugoslavijo. Ljuba je študirala z veseljem, da bi si pridobila možnost za zaposlitev. Po končanem študiju in pripraviški dobi je 28. 12. 1931 dobila službo na pošti v Petrovčah.

Kot pripravnica je vršila službo v Ljubljani na pošti 4 od 28. 9. 1928 do 1. 7. 1929 in v Devic Mariji v Polju od 6. 7. 1929 do 24. 8. 1929, bila nekaj časa brezposelna, dobila nato službo v Lukovcu 31. 3. 1930, šla za 20 dni v Polhov Gradec in zatem v Borovnico, Preserje in končno v Petrovče na redno zaposlitev. Med svojim službovanjem je tudi občutila gorje tedanjega režima. Ker so bili državni uradniki razvrščeni v razrede, je bila takrat uradnica II. razreda in dvakrat v III. razredu. Leta 1942 je bila začasno premeščena v Horjul kot upravnik pošte, nato spet začasno kot poštarica v Hotedršico. Razvrščena je bila za poštarico štev. 12478 od 7. 9. 1943, ker bi morala nastopiti nižje mesto s 1. 10. 1943 in ni nastopila – neopravičeno izostala. Prejemki so ji bili ustavljeni

1. 10. 1943. Ta čas pa je Ljuba že bila kot učiteljica v partizanih. Njeni domači so stanovali na Mirju v Ljubljani, le brat Svetko je stanoval na drugem koncu Ljubljane z ženo. Zaradi policijskega pritiska na družino Bavdek (ker so pri neki preiskavi zahtevali njegovo sliko), se je Svetko umaknil v partizane. Očeta so odgnali v Dachau, mati pa je skoraj oslepela in je zanjo skrbela Jelka. V tem času je bil sovražno nastrojen tudi lastnik hiše. Imel je prijatelje na policiji in je bil osebni Rupnikov prijatelj. Ob neki priliki je ponudil stanovanje Bavdkovih za neko nemško družino. Ko so ti Nemci prišli, so videli, da se v tem stanovanju ni mogoče namestiti in so šli na policijo. Lastnik hiše je mel več prostorov in je moral odstopiti drugo sobo za nemškega podoficirja.

Ljuba je stalno prepričevala italijanske vojaške kroge v Hotedršici, da obstoj Bele garde na tem območju nima smisla. Nasedli so ji in predčasno razpustili Belo gardo. S tem je Bavdkova veliko prispevala in kot članica rajonskega odbora OF za Logatec zadano nalogo častno izpolnila. Delo Ljube Bavdek je postalo vse bolj javno, zato je morala zapustiti pošto, čeprav bi bila tam bolj potrebna. Partizani so bili namreč obveščeni o vsem, kar je šlo preko pošte Hotedršica za italijansko vojsko ali belogardiste. Kapitulacija Italije je prinesla nove razsežnosti in razmah partizanstva je zahtevalo nove razporeditve in zadolžitve.

Ljuba Bavdek je odšla v partizane in bila imenovana za narodno učiteljico v Lomah. 20. novembra 1943 so ponovno ustanovili domobransko postojanko. Željni krvi in zločinov so domobranci začeli iskati Ljubo Bavdek.

»Slovenski dom« je leta 1944 zapisal, da sta spletkarija raznih domačih činiteljev in zvita igra Savojske cesarske vojske storili svoje. Protikomunistični nastopi niso bili več dovoljeni in nekako mesec dni pred 8. septembrom 1943 je bila posadka v Hotedršici razpuščena. Precej zaslug za to in drugo delo v korist OF ima poštarica, ki je največ uspehov dosegla s svojo spretnostjo v dvoličnem življenju. To je bilo objavljeno po smrti Ljube Bavdek.

Ljuba je padla v roke domobrancev po mnogih grožnjah in dolgem iskanju. Privlekli so jo v Hotedršico, pretepli, brcali in zveste žene nekih domobrancev so jo pljuvale in zasramovale. Napol živo so jo izročili logaškemu domobrancem, ki so jo odgnali na zadnjo pot v gozd 20. 2. 1944 pod zaselek Ceste. Tudi ti niso priznavašali z udarci in mučenjem, se znesli nad njeno

ženskostjo in jo ubili. Sestra Jelka jo je prepeljala in pokopala v Ljubljani. Krajevna organizacija ZZB NOV Logatec je 9. 5. 1975 postavila spominsko obeležje, ki je delo kamnoseka Alojza Mileka.

Viri:
Službeni list
Slovenski dom
Arhiv ZZB NOV Logatec
Anton Šparemblek

Informacija o naboru

Ker je letošnji nabor v občini Logatec potekal 11. novembra, ko uredništvo Logaških novic že zaključuje urejanje številke, nismo uspeli posredovati informacije. Vendar mislim, da je taka akcija vredna objave, saj tudi na tak način vzpodbujamo podružbljanje SLO.

Aktivnosti za nabor so potekale skoraj vse letošnje leto. Poleg strokovnega dela, je bilo potrebno opraviti veliko aktivnosti tudi po KS, ki so letos odigrale v aktivnostih za nabor veliko vlogo pri izpolnjevanju vprašalnikov za nabornike. Na vsem področju je bil letos velik napredek v smislu podružbljanja SLO. Vse aktivnosti je koordinirala kadrovska komisija pri svetu za LO in DSZ. V KS so bili opravljeni tudi razgovori z mladinci-naborniki, na katerih so sodelovali tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij. Na teh razgovorih smo obravnavali vrsto vprašanj, ki zanimajo mlade v zvezi z življenjem in delom v JLA. Poleg tega so imele mladinske organizacije priložnost, da večjemu številu mladih predstavijo delo OO ZSMS in jih tudi pritegnejo k sodelovanju, saj je opaziti, da je odstotek mladih, ki so aktivno vključeni v ZSMS, zelo majhen. Na vseh teh razgovorih smo mlade seznanili tudi s programom gradnje družbenih objektov v naslednjem srednjeročnem razdobju ter jih informirali o pripravah za izvedbo referendumov.

Zelo veliko vlogo pri vseh teh aktivnostih je odigrala Zveza socialistične mladine, kar ne bi mogli reči za ostale družbenopolitične organizacije, saj bi se lahko še bolj vključile v delo na področju kadrovanja, oz. naborne problematike. Posebej bi morala več pozornosti posvetiti tem aktivnostim SZDL, ki naj bi v bodoče tudi vodila akcijo kadrovanja, in Zveza komunistov,

saj v letošnjem letu ni bilo niti enega nabornika – člana ZK. Na samem naboru, ki je potekal v Narodnem domu so poleg članov naborne komisije sodelovali tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij. V Narodnem domu je bila priložnostna razstava slik iz življenja v JLA ter kulturno-zabavni program ki ga je pripravila mladinska organizacija. Letošnji nabor je potekal brez kakršnihkoli neveščnosti, v redu in disciplini, kar je še posebej pohvalno. Tudi letos smo obdržali tradicijo in folklorno zanimivost, saj so naborniki prišli na nabor z okrašenimi vozovi ter cvetjem. Letos smo izvedli tudi tekmovanje vozov in prvo nagrado so prejeli mladinci OO ZSMS Tabor. V prihodnjih letih bo potrebno pripraviti čim več aktivnosti, ki bodo zanimale mlade in jih pritegnile k sodelovanju. S tem mislim predvsem na razne športno zabavne fantovske igre, kulturni program, razgovore in druge aktivnosti, ki potekajo vzporedno z naborom.

Reči je treba tudi, da zdravstvena in fizična kondicija mladih pada. Zelo malo mladih se aktivno ukvarja s športom, med mladimi je prisotna velika pasivnost.

Razlogi za tako stanje verjetno niso samo v delu OO ZSMS, ampak tudi v pomanjkanju primernih aktivnosti. Mladinske organizacije smo že obvestili, naj vzpodbujajo delo na športnem področju, vendar pa bi bilo potrebno vključiti v akcijo tudi ostale družbene dejavnike, predvsem športna društva in klube.

Ob koncu lahko ugotovim, da so vse letošnje aktivnosti potekale zelo dobro; vsi se bomo morali v prihodnje še bolj angažirati na tem področju in odpraviti pomanjkljivosti, ki so še ostale.

Branka KUM

VRTEC VABI

Že vrsto let v naši sredini deluje vrtec – vzgojno varstvena ustanova »Kurirček«. Starši, katerih otroci ga obiskujejo, ga dobro poznajo. Od leta 1959 pa do leta 1978 je deloval v starih dotrajanih prostorih, ki niso vedno omogočali pogojev za zasledovanje in praktično realiziranje tokov sodobne vzgoje in varstva. S pomočjo vseh delovnih ljudi v občini se je leta 1978 preselil v novo zgrajeni vrtec na Notranjski 7a. V sedanjim vrtec je vključeno 230 otrok od 8. meseca do 7. leta, v njem prebijejo 10 ur dnevno. Osnovna naloga vrtca je nega, prehrana, vzgoja in varstvo otrok, ki so mu zaupani v času odsotnosti staršev. Na osnovi izsledkov psihološke in pedagoške znanosti o psihofizičnem razvoju predšolskega otroka je tudi program dela v posameznih oddelkih različen. V oddelkih od 8. meseca do 2. leta je močno v ospredju nega, ustrezna prehrana in skrb za ohranjanje otrokovega zdravja. V oddelkih, ki vključujejo otroke od 2. do 7. leta pa govorimo o glavnih vzgojnih dejavnostih, ki so igra, delo in zaposlitve. V predšolskem obdobju prehodi otrok zelo pomembno pot, ki v marsičem vpliva na njegov razvoj in uspešnost v šolskem obdobju. Številne raziskave so pokazale, da so otrokove možnosti za razvoj v predšolskem obdobju mnogo večje, kot smo nekoč mislili. Otrokov živčni sistem je v tem obdobju izredno plastičen. Zaradi tega danes v vseh razvitih družbah, na vzhodu in zahodu, posvečajo predšolski vzgoji izredno pozornost. Težišče ni več le na varstvu otrok v času matrine odsotnosti, temveč smatramo, da je le s pomočjo ustrezne predšolske vzgoje mogoče razviti otrokove sposobnosti ter osebnostne lastnosti, ki otrokom omogočajo srečno in uspešno življenje v družbi. Kljub tem ugotovitvam pa naša družba še vedno smatra družino kot nepogrešljiv dejavnik pri vzgoji predšolskega otroka. Organizirana družbena vzgoja družinsko dopolnjuje in ji daje višjo kakovostno raven.

Na osnovi novega vrednotenja predšolske vzgoje v naši socialistični družbi, so postali vrtci centri predšolske vzgoje in dela s starši v krajevnih skupnostih. Njihov obseg skrbi, kot centra predšolske vzgoje se je razširil in je usmerjen k vsi otrokom v svojem okolju; to se pravi, da ne skrbi le za »svoje varovance« iz dnevnega varstva, temveč občasno priteguje k različnim vzgojnim dejavnostim tudi otroke, ki niso vključeni v dnevno varstvo.

Na osnovi dogovorov med našo vzgojno varstveno ustanovo in skupnostjo otroškega varstva se tako uresničuje obsežen program ki poleg ustaljene oblike dnevnega varstva razvija naslednje oblike vzgojnega dela, namenjene otrokom, ki niso vključeni v vrtec: cicanove urice, poletno letovanje

predšolskih otrok, smučarski tečaj, akcija cican-planinec, ure pravljic in ure telovadbe.

Cicanove urice, namenjene 5-letnim otrokom v krajevnih skupnostih, organiziramo uspešno že vrsto let. V letošnjem letu potekajo že v naslednjih KS: Rovte, Hotedršica, Naklo in Tabor.

V šolskem letu 1980/81 smo pristopili k akciji cican-planinec v povezavi s Planinskim društvom Logatec. Preko izvedbe izletov z ogle dom bližnje in daljne okolice Logateca, spominskih obeležij iz NOB, se bomo potegovali za nalepko cican-planinec. V to dejavnost želimo vključevati vse 5–7 letne otroke. O akcijah jih obveščamo z lepakom v omarici Planinskega društva.

V hitrem tempu današnjega življenja obojestransko zaposleni starši nimajo časa za pripovedovanje pravljic. S tem pa so naši otroci prikrasani za bogat fantazijski svet. Glavna ideja pravljic je občečloveška moralna vrednota, ki je resnična in je ni mogoče zanikati v nobenem resničnem kraju in času. Preko pravljic otroci na njim primeren in nevsiljiv način spoznavajo dobro in zlo in se preko posredovane vsebine ogrevajo za zmago dobrega nad zlim. Ure pravljic namenjene vsem otrokom od 4. do 5. leta starosti.

V mesecu januarju 1981 bomo v popoldanskem času organizirali ure telovadbe v prostorih vrtca. O točnem pričetku te dejavnosti bomo starše obvestili preko njihovih delavnih organizacij. Gibanje je osnovna potreba predšolskega otroka. Vendar pa vsak otrok le nima vedno možnosti sproščenega gibanja in pridobivanja gibalnih izkušenj v današnjem urbaniziranem svetu. Zato je naša dolžnost, da zagotovimo otrokom vsaj delno potrebo po sproščnem gibanju, ki pa naj bo vendarle premišljeno, načrtno in smotno. Ure telovadbe naj prispevajo tudi k oblikovanju otrokovega značaja. Postane naj pogumen, samostojen, tovariški, odločen, ubogljiv, pošten, strpen, marljiv, sposoben prenesti zmago ali poraz, iznajdljiv itd.

Tudi v letošnjem šolskem letu bomo v mesecu januarju organizirali smučarski tečaj za otroke od 5–7 leta v dopoldanskem času. To obliko vzgojne dejavnosti smo organizirali že lani, vendar nanjo ni bilo ustreznega odziva. Smučanje je prijetno razvedrilo starih in mladih. Otroci staršev, ki smučajo, radi smučajo z njimi. Vendar pa ti starši niso vedno strokovnjaki za učenje smučanja predšolskega otroka. Osvajanje prvih smučarskih veščin pa je veliko prijetnejše v igri s sovrstniki. Smučanje je zelo zdrav šport, vendar tudi naporen. Otrok naj se v preprosti, njemu primernih igrar na snegu najprej navadi na smuč in vso opremo in spozna poleg prijetnosti tudi neprijetnosti smučanja. Ob premagovanju prvih smučarskih naporov v otrocih vzbujamo navdušenje in ve-

selje. Ne stremimo za tem, da mora vsak otrok postati v življenju tekmovalci v eni izmed smučarskih disciplin, temveč budimo v njem željo po tej aktivnosti, ki bo kasneje v življenju postala potreba po tovrstni aktivni rekreaciji.

Vse našete vzgojne dejavnosti so namenjene otrokom, ki niso vključeni v dnevno varstvo in prispevajo k dopolnjevanju družinske vzgoje. Neprecenljiv pomen pa imajo pri

postopnem vključevanju otrok v otroški kolektiv. S pripravljenimi dejavnostmi stremimo k pospeševanju telesnih, osebnostnih in duševnih sposobnosti otrok, jim nudimo možnost vključevanja v družbo sovrstnikov, ter jim omogočamo vedro in sproščeno otroštvo.

Starše pa prosimo, omogočite svojim otrokom obisk vsaj ene izmed navedenih dejavnosti.

Ema Zorman

Katero barvo bi izbral? (Foto Vera)

V jesenski izlet smo vključili obisk groba padle partizanke Ljube Bavdek. (Foto Vera)

OBVESTILO

Društvo upokojencev Logatec obvešča, da so uradne ure vsako SREDO in PETEK od 8. do 10. ure v prostorih Društva upokojencev Logatec, Stara cesta 8.

Predsednik DU
Nagode Anton I.r.

KULTURNA KRONIKA

SREČANJE OKTETOV – PRIJETNA NOVOST OB ZAČETKU SEZONE

– Že vrsto let jesensko-zimska prizadevanja amaterskih društev Logatca prikazemo šele nekako v mesecu januarju ali tudi pozneje. Ves jesenski čas je v resnici potreben za pripravo, oziroma študij programa posameznega društva. V letošnjem letu je uvod v novo sezono uspel prav s sodelovanjem zveze kulturnih organizacij Ljubljane, ki v območju ljubljanske regije organizira zanimiva srečanja amaterskih društev pod naslovom NAŠI DOSEŽKI. In ker pevska društva Logatca doslej niso bila vključena v kakršnokoli širšo pevsko skupino, je organizirano srečanje prvi poskus takšnega vključevanja. Tako imajo društva možnost, da predstavijo svojo dejavnost v širšem družbenem prostoru, kot doslej. Spoznavanje in ocenjevanje svojega lastnega dela z dosežki drugih društev pa je lahko tudi močna vzpodbuda za nadaljnje delo in sodelovanje. Poleg vsega pa lahko pri tovrstnih srečanjih pričakujemo tudi večji obisk, saj je nedvomno tudi našim poslušalcem zanimivo primerjati dosežke posameznih društev.

Dogovor s predstavniki ZKO Ljubljana je uspel s predstavitev okteta. Tako smo v soboto, 15. 11., lahko poslušali poleg Logaškega okteta še Ljubljanski oktet, Medicinski nonet in Obirski oktet. Vsak oktet je občinstvu predstavil pet pesmi. In če vzamemo, da je srečanje teklo, vsaj za nastopajoče, pod geslom »naši dosežki« pred dovolj kritičnimi logaškimi poslušalci in gosti, potem nam je kar razumljivo, da je bilo srečanje, zlasti za naše pevce, zahtevno. Saj so si v izboru svojih pesmi izbrali tudi priredbo slovenskega skladatelja Radovana Gobca: »Mravlja je v mlin pelala«, ki jo je avtor posebej priredil za Logaški oktet in smo ga kot gosta pozdravili v naši dvorani. Logaški oktet se je verjetno prav zato predstavil nekoliko manj uspešno, kot smo ga običajno slišali peti. S svojim izborom pesmi je najbolj pritegnil Ljubljanski oktet, ki se je nedvomno predstavil kot zelo skladna in ubrana skupina. Največjega priznanja pa je bil deležen Obirski ženski oktet. Oktet kljub mnogo težjim pogojem delovanja, saj se članice okteta vozijo na vaje tudi do 50 km daleč, uspešno zastopa naše zamejske Slovence, ne samo na Koroškem in Sloveniji, temveč tudi v drugih državah. Omeniti velja ne samo dovršenost njihovega petja, temveč tudi pesniško žilico njihovega vodja, ljudskega pesnika Valetina Polanška, ki je zbranim v dvorani prebral nekaj svojih pesmi. Ne bo odveč, če eno predstavimo tudi v tem zapisu

SOSED PRI SOSEDU

Vstani in se brani,
trpin,
če res si sin
svobodoljubnega očeta.
Glasno zakliči v svet:
kdo se je tako prevzel,
da nas bi rad preštel,
saj nismo v gosteh
na teh koroških tleh,
na zemlji s krvjo in znojem prepojeni.
Naši so žulji, naša je rovača,
naša je njiva že davnega orača,
zato je ta zemlja naša – domača.
Zato, sosed v skupni domovini,
bodiva vrtnarja lepših skupnih bodočih dni
in ne drug drugemu grobarja.
Vsakdo rad živi!

Tudi Medicinski nonet je s svojo mešano sestavo učinkovito predstavil vsebinsko dokaj zahtevna dela.

Da je bil večer resnično dobro pripravljen in hvaležno sprejet pri poslušalcih, lahko sklepamo po aplavzu, ki so ga doživeli posamezni okteti in občuteni tišini med izvajanjem programa. Odmevnost tega srečanja nas bo gotovo spremljala tudi v bodočih načrtovanih takšnih in podobnih srečanjih in ne nazadnje pri predstavitvi Logaškega okteta v letu 1981 ob 10-letnici svojega delovanja.

Albin Čuk

SLOVESNOSTI OB 29. NOVEMBRU – V četrtek, 27. novembra, je v Narodnem domu stekla slavnostna akademija v počastitev državnega praznika. S priložnostnim govorom se je predstavil Roman Osterc, v kulturnem sporodu pa so sodelovali recitatorji osnovne šole iz ZSMS, solisti in Pihalni orkester Logatec. Režija Janeza Podjeda in Martine Comino je vnesla v program prijetno svežino.

* Na predvečer 28. novembra pa so se zbrali krajani KS Tabor na proslavi dneva republike v avli osnovne šole. Vsebinsko proslavi so dali šolski recitatorji in recitatorji ZSMS ter moški pevski zbor Tabor pod vodstvom Marcela Štefanciča. S tem priložnostnim nastopom se je poslovil od zbora, ki ga je vodil zadnjih sedem let. – Morda je občinstvo, ki se je zbralo kar v precejšnjem številu, pričakovalo tudi kako govorno ali pozdravno besedo na čast republike. Pravim morda; praznovali smo namreč prvič naš veliki praznik brez ustvarjalca naše socialistične federativne republike Jugoslavije – brez Tita.

Maš

Nove knjige v logaški knjižnici

Knjige Prešernove družbe:

Prešernov koledar 1981

Anton Ingolič: Delovni dan sestre Marje – roman

Miha Likar: Zdravje v družini – priročnik

Naj mi sije sončece, naj mi poje srčece – slovenske otroške pesmi

Stevan Jakovljevič: Velika zmeda – kronika

Max Grün: Blodni ogenj in plamen – roman

Družabni romani:

Vitomil Zupan: Komedia človeškega tkiva

Simon Drakul: Bela dolina

Antun Šoljan: Luka

Mirko Sabolović: Brazgotine

Antal Szerb: Legenda o Pendragonu

Avery Corman: Kramer proti Kramerju

Andre Gide: Pastoralna simfonija

Andre Maurois: Obdobja v ljubezni

Willi Heinrich: Moški vedno potuje

Catherine Cokson: Mallenov zarod

Judit Szabo: Ne božaj mačke proti dlaki

Novela:

Pavle Zidar: Odklenjen človek

Ivan Sivec: Setev pomladnega vetra

Miloslav Savič: Ujec našega mesta

Ana Praček-Krasna: Moja ameriška leta

Marguerite Yourcenar: Milostni strel

Druga svetovna vojna

Rado Zakonjšek: Štajerska 1941

Valentin Tratnik: Danes jaz, jutri ti

Mile Pavlin: Zdravstvo med našim osvobodilnim bojem

Martin Middlebrook: Konvoj

Zemljepis posameznih dežel

Krajevni leksikon Slovenije IV.

Knjige za otroke

Fran Levstik: Najdihojca

Vojan Arhar: Ogenjček

Mitja Vošnjak: Častna pionirska, tako je bilo

Leopold Suhadolčan: Pramatija ali Bučman

M. Željko

Razpored

stalne pripravljenosti in dežurstva veterinarske službe za območje občin Logatec in Vrhnika za mesec januar 1981

5. 1. 1981 do 12. 1. 1981

Anton GORNJAK, dipl. vet.

Vrhnika, Ljubljanska c. 1

tel. 751-023

12. 1. 1981 do 19. 1. 1981

Ivan KOBAL, dipl. vet.

Logatec, Titova ul. 7

tel. 741-234

19. 1. 1981 do 26. 1. 1981

Ivo KLAUVZ, dipl. vet.

Vrhnika, Stara c. 16

tel. –

26. 1. 1981 do 2. 2. 1981

Anton GORNJAK, dipl. vet.

Vrhnika, Ljubljanska c. 1

tel. 751-023

Razpored

umetnega osemenjevanja

1. 1. 1981 do 31. 1. 1981

(za območje SO Logatec)

Vinko RUŽIČ, kmet. teh.

Logatec, Notranjska c. 51

1. 1. 1981 do 31. 1. 1981

(za območje SO Vrhnika)

Zlatko SODJA, vet. teh.

Ljubljana, Bratov Učakov 57

Vodja enote Vrhnika:

Ivan Kobal, dipl. vet.

Zdravniki v stalni pripravljenosti

za čas od 29. 12. 1980 do 26. 1. 1981

29. 12. 1980 – 5. 1. 1981 – dr. Calić, tel. 741-559

5. 1. 1981 – 12. 1. 1981 – dr. Skvarča, tel. 741-235

12. 1. 1981 – 19. 1. 1981 – dr. Rupnik, tel. 741-471

19. 1. 1981 – 26. 1. 1981 – dr. Rakuš, tel. 741-213

OPOMBA: Stalna pripravljenost traja med tednom od 20. do 6.30 ure. V soboto pa od 18. do ponedeljka do 6.30 ure. Čez dan se poslužujete splošne ambulate.

Predsednik

začasnega kolegijskega poslovnega

organa

Mihael Kleč

vabimo vas

Seveda, novo leto bo krivo za nekoliko lahkotnejši program. Dvomim, da bi kdo lahko že kar prve dni po praznikih šel v kino spremljat resno dramo. Zato bo prvi film v letu 1981 namenjen zabavi. To je ameriški avanturistični film **KRALJ DROGE**. Že ime pove, o čem bo tekla beseda. Skupini mladih se pokvari avto v puščavi in pot jih zanese v kanjon, kjer je skrivališče tihotapcev mamil. Seveda so mladi na hudi preizkušnji, iz katere se vendarle srečno izvlečejo. Tudi **MAŠČEVANJE SONNYJA LEEJA** je zabavni kriminalni film. Otroški(sic!) prvak v karateju se v Manili zaplete v mednarodno bando in maščuje smrt svojih staršev. Film bo vseč seveda ljubiteljem karateja. V nadaljevanju gremo kar po vrsti in srečamo takoj **TIHOTAPCE**. Spet akcija in to v zvezi s tihotapstvom alkohola. Junak takih filmov je že več let Peter Fonda, ki se ga gotovo spomnite iz filma **SEZONA LOVA**. **LJUDJE, IZGUBLJENI V ČASU** je znanstvena fantastika in nekakšno nadaljevanje filma **ZEMLJA, IZGUBLJENA V ČASU**. Zgodba se odvija na otoku, kjer se je prazgodovina ustavila. Film za otroke, saj je vse skupaj bolj podobno pravljici, je pa precej dobrih zunanjih efektov. Ko smo ravno pri otrocih, bosta na sporedu dva filma za mladino. Prvi je **QUADROPHENIA**, film s čudnim naslovom, ki pomeni labilno osebnost. Idejo za film je dala odlična plošča ansambla The Who. Zgodba pripoveduje o mladini šestdesetih let, ki je izgubljena in išče samo sebe. Že zaradi glasbe je film vreden ogleda. Drugi film pa je jugoslovanski z naslovom **SANJAVI DNEVI**. Mlada pastirica se zaplete v ljubezen s pilotom letala, ki kroži nad planjavo. Romantična zgodba, ki jo dandanes pogrešamo tako na filmu kot v literaturi. Povezavo po glasbeni plati s **QUADROPHENIO** najdemo tudi ob filmu **TRENUTEK ZA TRENUTKOM**, kjer bomo po daljšem premoru spet videli Johna Travolta, tokrat v rahlo avtobiografski pripovedi.

Zabavi je torej odmerjenih večina filmskih dnevov. Vendar najdemo tudi nekaj resnih filmov, ki so vredni, da jih posebej omenimo. V prvi vrsti gre za **MOST NA REKI KWAI**, ameriški vojni film, ki smo ga pred leti že videli, zdaj pa zaradi večne aktualnosti spet prihaja na naša platna. Zgodba moralneža, ki tudi v taborišču kot ujetnik, hoče izvršiti dodeljeno nalogo, kljub dejstvu, da bo v škodo anglo-ameriški vojski in njemu napredovanju. V imenitni vlogi je zaigral Alec Guinness, znani karakterni igralec svetovnega filma. Ob njem je svetovno slavo požel tudi William Holden, ki igra vlogo Guinnessovega nasprotnika. Zgodba pa se odvija v japonskem taborišču med vojno. Film je eden največjih uspehov režiserja Davida Leana, ki ga poznamo po izvrstnih filmih, kot: **LAWRENCE ARABSKI**, **DOKTOR ŽIVAGO**, **RYANOVA HČI**, **OLIVER TWIST**, **BEŽNO SREČANJE** in drugi.

Drugi film, ki bo gotovo pritegnil vašo pozornost, bo **ROJ**. To je roj čebel-morilk. V teksaško mesto je prišla groza: roj čebel s smrtonosnimi želi napada prebivalstvo. Ljudje požigajo cela mesta, beže, deželo je zajela panika. Le s pomočjo znanosti uspejo ukrotiti morilke. Film spada v serijo grozljivk kot so bili **PEKLENSKI STOLP**, **ŽRELO I. in II.**, **POTRES** in še vrsta podobnih. Grozljivka, ki pa s svojimi vizualnimi efekti priteguje gledalce po svetu. Sicer pa smo brali, da so pred leti zasledili nekaj takih čebel-morilk v južni Ameriki in komaj zajezili njihovo morilsko pot po deželi. Nekaj resnice torej le je za osnovo temu uspešnemu filmu.

Tudi ameriški vohunski film **ZADEVA ODESSA** je odličen film. Odessa je ime organizacije vojnih zločincev. Odkrivanje teh ljudi je nevarno in razkriva tudi posameznike na visokih položajih. Napet film, v katerem bomo spet srečali Jona Voighta, junaka in oskarjevca iz filma **VOJAKOVA VRNITEV**. Vsekakor zelo zanimiv film.

Gledalci mi morda ne bodo zamerili, če omenim Sylvio Kristel v filmu **ZAPELJIVKA**. Film seveda ni kaj posebnega, toda lepa Sylvia polni dvorane po vsem svetu od svoje znamenite **EMMANUELE** dalje. **ZAPELJIVKA** bo gotovo zapeljala tudi marsikaterega Logačana v kino. Nekoliko boljši je film **ZAKONSKE SKRIVNOSTI**. To je nekakšno družinsko »skakanje čez plot«. Nihče pa ne ve za grehe drugega in tako je vse v redu. Mar res? No, tako resen pa film vendarle ni. Za nekoga zabaven, za drugega spet vreden premisleka. Odločite se še vi.

Primož Sark

Filmski spored za mesec januar

- 2.-4. ameriški avanturistični **KRALJ DROGE**, režija L. Spiegel, glavne vloge P. Graves, R. Milland, P. Armendariz jr.
- 3.-4. ameriški akcijski **MAŠČEVANJE SONNYJA LEEJA**, r. L. Dias, gl. vl. J. Yap, R. Dians, R. Rogers
- 6. ameriški akcijski **TIHOTAPCI**, r. P. Carter, gl. vl. P. Fonda, J. Reed, H. Shaver
- 9.-11. angleška drama **QUADROPHENIA**, r. F. Roddam, gl. vl. P. Daniels, L. Ash, ansambel The WHO
- 10.-11. ameriška vojna drama **MOST NA REKI KWAI**, r. D. Lean, gl. vl. W. Holden, A. Guinness, J. Hawkins, S. Hayakawa.
- 13. francoska komedija **HOTEL NA PLAŽI**, r. M. Lang, gl. vl. M. Boyer, D. Ceccaldi, M. Sarcey
- 16.-18. angleški znanstveno fantastični **LJUDJE, IZGUBLJENI V ČASU**, r. K. Connor, gl. vl. P. Wayne, D. McClure, D. Gillespie
- 17.-18. ameriška komedija **UMAZANA IGRA**, r. C. Higgins, gl. vl. G. Hawn, C. Chase, B. Meredith
- 20. angleška drama **ZAKONSKE SKRIVNOSTI**, r. P. Seville, gl. vl. J. Bisset, P. Oscarsson, R. Powell
- 23.-25. ameriška grozljivka **ROJ**, r. I. Allen, gl. vl. M. Caine, C. Ross, H. Fonda, R. Widmark, R. Chamberlain, M. Ferrer, L. Grant
- 24.-25. ameriški vohunski **ZADEVA ODESSA**, r. R. Neame, gl. vl. J. Voight, Maximillian in Maria Shell
- 27. jugoslovanska mladinska drama **SANJAVI DNEVI**, r. V. Gilić, gl. vl. V. Milosavljević, B. Komnenić, L. Krstić
- 30.-1. ameriški glasbeni **TRENUTEK ZA TRENUTKOM**, r. J. Wagner, gl. vl. J. Travolta, L. Tomlin
- 31.-1. zahodnonemški erotični **ZAPELJIVKA**, r. S. Rothemund, gl. vl. Sylvia Kristel, J. C. Bouillon

Logaške novice**REFERENDUMSKA NAVDUŠENOST NA NEKEM LOGAŠKEM VOLIŠČU****ZA, PROTI, PROTI, ZA, PROTI, PROTI, ZA, PROTI, ZA PROTI, PROTI → ITD.**

Maš

PRED PRAZNIKI

Pred Dnevom republike je že dopoldne navalilo logaško prebivalstvo v trgovine in si kanilo povečati zaloge živil menda tja do Praznika dela. Mimogrede, praškov pa le ni zmanjkalo!

KRAS

ZAHVALA

Po trudapolnem 20-letnem iskanju in plačevanju za mestno zemljišče se je znašel kamion peska na naši poti. Za pesek se zahvaljujemo in obenem naprošamo, da bi v naslednjem petletnem obdobju kamion ponovno zgrešil ulico in pripeljal na našo pot.

Logaške novice – glasilo SZDL občine Logatec. Predsednik izdajateljskega sveta Franc Jerina. Ureja uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Primož Sark. Številka žiro računa 50110-678-87486. Tisk Šolski center tiska in papirja, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije SR Slovenije št. 421-1/72 je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.